

ИНФОРМАТОР - ИЗВЕШТАЈ О РАДУ ИНСТИТУТА ЗА ЕКОНОМИКУ ПОЉОПРИВРЕДЕ (ИЕП) ЗА 2023. ГОДИНУ

1. ОСНОВНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ О НИО

Назив НИО: Институт за економику пољопривреде у Београду (ИЕП)

Адреса НИО: Волгина 15, 11060 Београд, Република Србија

Телефон/факс и е-маил НИО: +381 11 69 72 858, office@iep.bg.ac.rs

Web страна НИО: <https://www.iep.bg.ac.rs>

Име и презиме одговорног лица НИО: Проф. др Јонел Субић, директор

Матични број НИО: 07017642

ПИБ НИО: 100158707

Датум последње акредитације НИО: 17.3.2021. године

2. ОСВРТ НА ДОСАДАШЊИ РАД ИЕП

Одлуком Владе ФНРЈ, 29. августа 1949. године, при Министарству пољопривреде, основан је Савезни институт за економику пољопривреде. Временом је интегрисан са Институтом за економику пољопривреде НР Србије. Самостално финансирање ИЕП почело је марта 1954. године. Оснивачи ИЕП су били Влада Србије, Привредна комора Србије и Задружни савез Србије, те Пољопривредни и Економски факултет Универзитета у Београду.

Током свог досадашњег постојања и рада (више од 70 година), као једна од најстаријих и најугледнијих научноистраживачких организација у сектору пољопривреде у земљи и ближем окружењу, Институт за економику пољопривреде (ИЕП) је континуирано пратио економске проблеме аграра и руралног развоја, анализирајући их и дајући предлоге за успешан развој овог надасве важног сектора националне економије. Преко 750 научних и научно-стручних пројеката националног и интернационалног карактера реализовано је у Институту у многим областима истраживања на макро и микро економском нивоу.

Рад и развој ИЕП се историјски може сагледати кроз три фазе. У првој фази рада, највећи део активности Института односио се на послове реализоване за потребе тадашњег Савета за пољопривреду Владе ФНРЈ, када су преовладавала регионална истраживања, из којих су произишле бројне студије, планови и програми развоја региона и локалних заједница са територије Југославије.

У другој фази рада, током 70' година XX века, Институт се додатно ангажује у прединвестиционим и инвестиционим регионалним пројектима, и оцени ефикасности планираних и реализованих регионалних инвестиција, неким примењеним истраживањима (специфично реализованим у сарадњи са ИБРД), и анализама националног тржишта пољопривредних производа и инпута. Институт постаје референтна институција за решавање проблема равномерног руралног и регионалног развоја, и рационалног

коришћења природних ресурса на националном нивоу. ИЕП започиње и са истраживањима усмереним на производњу здравствено безбедне хране, проблематику пољопривреде земаља у транзицији, редефинисању брдско-планинског подручја, проблемима финансирања пољопривреде у тржишним условима привређивања, и другом.

Треће фаза рада започиње са 2000. годином, а усаглашена је са недвосмисленим опредељењем Републике Србије за европске интеграције, које захтевају нешто другачије дефинисање улоге и значаја пољопривреде, прехранбене индустрије и руралног развоја, него што је то био случај у дотадашњим стратешким документима, и научној и пословној пракси. ИЕП започиње са креирањем јасно конципираних стратешких оквира - Стратегија одрживог развоја, као одговора на кључна питања за даљи развој привреде, пољопривреде, прехранбене индустрије и руралних средина на локалном, регионалном и националном нивоу (од територијалног нивоа месних заједница до нивоа комплетне Републике). Основни циљ новом стратешком приступу је стварање докуменационе основе као платформе за примену мера аграрне политике и реализације стратешких циљева унутар европских интеграционих процеса у области пољопривреде и руралног развоја (Поглавље 11). Током протеклих десетак година, ИЕП је израдио неколико значајних стратешких докумената (стратегија одрживог економско-социјалног развоја или одрживог развоја пољопривреде и агроиндустрије, и руралног развоја) у земљи и иностранству, попут стратегија за градове Београд, Нови Сад, Смедерево, Панчево и Врање, те општине Мали Зворник, Мионица, Беочин, Апатин, Бач, Лајковац, Обреновац, Мало Црниће, Кладово, Стара Пазов, Тител, Темерин, Врбас, Бачка Паланка, Власотинце и друге, односно за месне заједнице Бочар, Глогонь, Јасеново и Заблаће. На територији БиХ, стратешки документи су рађени за општину Српско Орашје, Брчко Дистрикт и Тузлански кантон, а на територији Црне Горе за општину Беране.

Поред државних институција и ЈЛС, корисници услуга ИЕП су и предузећа из области пољопривреде и прехранбене индустрије, која се везују за израду конкретних инвестиционих елабората и техничке документације, процене вредности капитала, увођења стандарда квалитета, израде бизнис планова, мониторинга кредитних аранжмана, и другог.

Током времена, Институт је континуирано учествовао у реализацији дугорочних пројеката Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије, као и активностима прилагођавања аграрног сектора захтевима ЕУ и СТО које спроводи Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Србије. Врло успешну сарадњу ИЕП има и са Министарством за бригу о селу, Секретаријатом за пољопривреду, водопривреду и шумарство АП Војводине, те Одбором за село САНУ, Републичким заводом за Статистику, регионалним развојним агенцијама (пре свега, са РРА Бачка и РРА Срем), али или већином пољопривредних саветодавних и стручних служби.

Паралелно је развијана и издавачка делатност Института, где поред коиздаваштва у часописима Економика пољопривреде, Економика, Economics of Sustainable Development, Транзиција, или Школа бизниса, ИЕП од 2019. године самостално издаје научни часопис WBJAERD (часопис са полугодишњом периодиком), који је за четири године постојања успео да досегне националну категорију часописа М52. Такође, током последњих пет година ИЕП је издао и преко 25 монографија и 5 зборника научних радова.

Поред овога, у Институту се значајна пажња посвећује и развоју научног кадра кроз подстицање усавршавања младих истраживача и њихово напредовање, тако да је ИЕП данас у извесном смислу и расадник кадрова за потребе других института, факултета и већих предузећа из области агробизниса.

3. БРОЈ И СТРУКТУРА ЗАПОСЛЕНИХ У ИНСТИТУТУ У 2023. ГОДИНИ

На дан 31.12.2023. године у Институту је било запослено 29 лица. Од тога: 25 лица у научноистраживачком сектору, и 4 лица у служби општих послова.

У научноистраживачком сектору је било 22 доктора наука, од тога:

- у научном звању *научни саветник* је било 3 истраживача;
- у научном звању *виши научни сарадник* је било 7 истраживача;
- у научном звању *научни сарадник* је било 10 истраживача;
- у истраживачком звању *истраживач сарадник* је био 1 истраживач;
- у стручном звању *стручни саветник* је био 1 истраживач.

Такође, у научноистраживачком сектору је било запослено 1 лице са дипломом магистра, 1 лице са дипломом мастера и 1 лице са ВСС, од тога:

- у истраживачком звању *истраживач приправник* је био 1 истраживач;
- у стручном звању *стручни саветник* је био 1 истраживач;
- у стручном звању *стручни сарадник* је био 1 истраживач.

Табела 1. Број и структура запослених у Институту за економику пољопривреде

Структура запослених	31.12.2020.	31.12.2021.	31.12.2022.	31.12.2023.
Доктори наука	17	17	16	22
Магистри и мастер	4	4	4	2
ВСС – истраживач приправник	-	-	1	1
УКУПНО – ИСТРАЖИВАЧИ	21	21	21	25
ВСС – општа служба	-	-	-	-
ССС – општа служба	3	3	3	3
НК – општа служба	1	1	1	1
УКУПНО – ОПШТА СЛУЖБА	4	4	4	4
УКУПНО – ЗАПОСЛЕНИ	25	25	25	29

У односу на 2022. годину, у 2023. години дошло је до раста истраживачке базе ИЕП за око 19%, при чему су сви новопридошли истраживачи са титулом доктора наука.

Институт врши своју делатност у складу са Уставом, важећим позитивним законским и подзаконским прописима, Статутом института и другим општим актима института. Институт послује средствима у државној својини и користи непокретности и друга средства, у складу са законом којим се уређују средства у својини Републике Србије.

Институт има својство правног лица са правима, обавезама и одговорностима која има на основу Устава и Закона (својство правног лица је стечено уписом у судски регистар). Институт одговара за своје обавезе у правном промету целокупном својом имовином.

Основне, судски регистроване делатности Института усмерене су на: Истраживање и развој у друштвеним и хуманистичким наукама; Истраживање тржишта и испитивање јавног мњења; Остале стручне, научне и техничке делатности; Организовање састанака и сајмова; Издавање књига; Издавање часописа и периодичних издања; Уређење пословања и допринос успешнијем пословању у области економије; Остало образовање; и Делатности библиотека и архива.

Управљачку шему института чине: 1) Послове управљања у Институту обавља Управни одбор Института (од 7 чланова, од којих 4 члана поставља компетентни орган Републике Србије, док су 3 члана бирана из реда запослених Института); 2) Послове руковођења, заступања и представљања Института обавља Директор, у складу са законом; 3) Помоћник директора овлашћен од стране Директора Института за предузимање одређених правних радњи од значаја за делатност Института; 4) Послове научног органа обавља Научно веће Института (од 11 чланова, запослених у Институту у важећем научном звању).

Организациону шему института чине Сектор за научно истраживачки рад (истраживачи – 25 запослених на дан 31.12.2023. године) и Служба општих послова (административно особље – 4 запослена на дан 31.12.2023. године), (Табела 1.).

4. ПРИХОДИ И РАСХОДИ ИНСТИТУТА У 2023. ГОДИНИ

На основу годишњег финансијског извештаја за 2023. годину Институт за економику пољопривреде у Београду (ИЕП) је разврстан у микро правна лица. Као микро правно лице, ИЕП је у обавези да Агенцији за привредне регистре преда, следеће документа: Биланс стања; Биланс успеха; и Статистички извештај.

Институт је у 2023. години остварио приход у износу од 83.368.431,28 динара, а расходи су били 83.274.015,85 динара.

Приходи у 2023. години су већи за 17,65% у односу на 2022. годину.

Расходи у 2023. години су већи за 17,53% у односу на 2022. годину.

Финансијски извештај Института за 2023. годину исказује бруто пословни добитак у износу од 94.415,43 динара (односно, нето пословни добитак у износу од 94.415,43 динара = 94.415,43 – 0¹), као разлику остварених прихода и расхода.

¹ Порески расход периода.

Табела 2. Упоредни преглед прихода Института за економику пољопривреде

Ред. бр.	О П И С	2023.		2022.	
		Износ (у динарима)	Структура (у %)	Износ (у динарима)	Структура (у %)
1.	Министарство просвете, науке и технолошког развоја	75.878.315,00	91,02	62.355.256,58	88,00
2.	Приходи од продаје услуга (тржишни пројекти) – домаће тржиште (укључујући Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде)	7.352.683,34	8,82	6.210.983,81	8,77
3.	Приходи од продаје услуга (тржишни пројекти) – страно тржиште	0,00	0,00	34.956,32	0,05
4.	Приходи од донација	136.830,50	0,16	2.051.589,65	2,99
5.	Приходи од камата	0,00	0,00	0,00	0,00
6.	Позитивне курсне разлике	63,70	0,00	1.742,92	0,00
7.	Приходи од судских спорова	0,00	0,00	0,00	0,00
8.	Остали непословни приходи	538,74	0,00	204.101,17	0,29
	У К У П Н О	83.368.431,28	100,00	70.858.630,45	100,00

На дан 31.12.2023. године, у Институту је било укупно 29 запослених са просечном месечном бруто зарадом од 171.572,80 динара или више за 18,86% него у 2022. години, када је износила 144.341,09 динара.

5. ФИНАНСИРАЊЕ НИО: ДРУШТВЕНЕ НАУКЕ

- **Министарство просвете, науке и технолошког развоја:**

- Научноистраживачки рад Института за економику пољопривреде у 2023. години (плате запослених), финансиран је од стране Министарства науке, технолошког развоја и иновација (Одлука број 451-03-47/2023-01/200009 од 03.02.2023. године).

- **Фонд за науку:**

Током 2023. године, истраживачи Института су конкурисали са 4 пројектних пријава на програмске позиве Фонда за науку (програмски оквири Призма и Промис), у својству водећег или придруженог партнера:

- Унутар програмског оквира Призма пријављени су пројектни предлози: а) „VRAGS - Vulnerability, Resilience, and growth of Serbian economy Fostering sustainable economic convergence towards European Union“, испред конзорцијума Економски Факултет из Крагујевца, ИЕП и ИЕН из Београда; и б) „OPPS-RS - Sustainable operations of business entities and the economy of Serbia in conditions of extraordinary external influences“, испред конзорцијума Факултет за дипломатију и безбедност, Универзитета Унион из Београда и ИЕП Београд. Поменути пројекти нису прошли евалуационе кругове, односно нису финансирани.

- Унутар програмског оквира Промис пријављени су пројектни предлози: а) „PRECISE AGRICULTURE - Using the system of precise agriculture for the purpose of providing the controllable food production“, испред конзорцијума БиоСенс, Нови Сад и ИЕП Београд; и б) „INiAGRo – Innovative Agribusiness Growth Hub“, испред конзорцијума Економски факултет Крагујевац, ХИТ Врњачка Бања, ФТН Нови Сад, НС Семе Нови Сад и ИЕП Београд. Поменути пројекти нису прошли евалуационе кругове, односно нису финансирани.

У 2024. години, Институт ће наставити да тражи нове могућности у циљу добијања пројеката финансираних од стране Министарства науке, технолошког развоја и иновација, као и Фонда за науку, у сарадњи са домаћим и иностраним партнерима.

У 2024. години, Институт ће наставити да тражи могућности ангажовања сарадника из редова заполених у акредитованим институцијама у земљи и иностранству (и то: у својству спољног сарадника или координатора из одређене области научноистраживачког рада).

6. НАУЧНО-ИСТРАЖИВАЧКИ И НАУЧНО-СТРУЧНИ ПРОЈЕКТИ

Током 2023. године, Институт је конкурисао, реализовао, или је у фази реализације 5 научно-истраживачких и научно-стручних пројекта:

- Научно-истраживачки пројекат Алфа БК Универзитета „Green economy in the era of digitization“, који окупља више од 10 научних институција из земаља Ех-ЈУ, укључујући и истраживаче ИЕП. Пројекат је тренутно у фази реализације.
- Научно-истраживачки пројекат, у оквиру ЕУ ЕРАСМУС+ пројектног програма (пројектни позив KA220-ADU - Cooperation partnerships in adult education), „Sustainable and safe practices in isolated agriculture (SUSPRIA)“, која је укључила 10 партнера из 5 држава (укључујући ULST из Темишвара, Румунија као водећег партнера). Пројекат није одобрен за финансирање.
- Пројекат Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Србије, финансиран унутар Програма трансфера научних знања под називом: „Дигитализација процеса еколошке прераде пољопривредних производа сушењем са мониторингом и управљањем производним процесом: Паметна фарма у функцији одрживог руралног развоја Србије“. Пројекат је реализован у конзорцијуму са ИМП и ИЕП Београд, и Пољопривредно-хемијска средња школа из Обреновца. Период реализације пројекта 2022-2023. година.
- Пројекат Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Србије, финансиран унутар Програма трансфера научних знања под називом: „Економски аспекти и еколошке импликације уз активни клиничко дијагностички надзор здравственог стања пријемчивих врста у циљу контроле и смањења присуства узрочника *Dirofilaria spp* вектора и трансмисије у сливу реке Тисе“. Пројекат је реализован у конзорцијуму са Универзитетом Едуконс, Нови Сад, Ветеринарским факултетом, Универзитета у Београду, ИЕП Београд и Ветеринарском станицом ДиВет из Зрењанина. Период реализације пројекта 2022-2023. година.

- Пројекат Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Србије, финансиран унутар Програма трансфера научних знања под називом: „Подизање еколошке свести кроз едуковање пољопривредних произвођача о значају правилног одлагања амбалажног отпада од пестицида“. Пројекат је реализован у конзорцијуму са Пољопривредна стручна саветодавна служба Београд и ИЕП Београд. Период реализације пројекта 2022-2023. година.

У 2024. години, Институт ће наставити да тражи нове могућности у циљу добијања научно-истраживачких и научно-стручних пројеката, у сарадњи са домаћим и иностраним партнерима.

7. ТРЖИШНИ (КОМЕРЦИЈАЛНИ) ПРОЈЕКТИ

Током 2023. године, Институт је самостално или у сарадњи са партнерским организацијама реализовао 5 тржишних (комерцијалних) пројеката на националном или интернационалном нивоу:

- Пројекат везан за стратешко јачање локалних самоуправа, кроз израду стратешког документа (финансиран од стране Скупштине општине Власотинце): „Стратегија развоја пољопривреде и руралног развоја општине Власотинце за период од 2023. до 2030. године“. Период реализације пројекта 2022-2023. година.
- Пројекат везан за стратешко јачање локалних самоуправа, кроз израду стратешког документа (финансиран од стране Скупштине града Врања): „Стратегија развоја пољопривреде и руралног развоја града Врања за период од 2023. до 2030. године“. Период реализације пројекта 2022-2023. година.
- Пројекат везан за стратешко јачање локалних самоуправа, кроз израду стратешког документа (финансиран од стране ЈЛС Палилула – Београд): „Стратегија развоја пољопривреде: Програм подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја градске општине Палилула за 2023. годину“. Период реализације пројекта 2023. година.
- Пројекат везан за стратешко јачање локалних самоуправа, кроз израду стратешког документа (финансиран од стране ЈЛС Беране, Црна Гора): „Стратегија развоја општине Беране за период 2024-2031. година“. Пројекат реализује пројектни конзорцијум ИЕП Београд и Rico Training Centre доо Београд. Период реализације пројекта 2023-2024. година.
- Мултидисциплинарни пројекат (финансиран од стране Рудника угља АД Пљевља, Црна Гора (број јавне набавке 100/21, 2-02/1-16497/2 од 30.12.2022.): „Студија – елаборат са сагледавањем стања, истраживањем, пројектима и едукацијом запослених на организованој плантажној производњи љековитог, ароматичног и зачинског биља у органском поступку, за минимум 20 врста биља (минимум 10 у примјени), на одлагалиштима Рудника, на површини од минимум 100 ха, у складу са пројектним задацима и уз едукацију запослених лица“. Пројекат је реализован од стране пројектног конзорцијума ИЕП Београд и Rico Training Centre доо Београд. Период реализације пројекта 2022-2023. година.

Током 2023. године, Институт је реализовао и неколико мањих тржишних пројеката (попут бизнис планова или експертских мишљења).

У 2024. години, Институт ће наставити да тражи нове могућности у циљу добијања тржишних (комерцијалних) пројеката, у сарадњи са домаћим и иностраним партнерима.

8. ОСТАЛЕ АКТИВНОСТИ ИНСТИТУТА

И током 2023. године, Институт је сходно својој величини успео да буде довољно видљив и препознатљив из угла друштва и научне заједнице.

Као активни учесник у изради и издавању стратешког документа од националног значаја: Национални програм за препород села Србије из 2020. године, Институт је претходне године у сарадњи са Националним тимом за препород села Србије, Академијским одбором за село САНУ и кабинетом Министарства за бригу о селу учествовао у даљој афирмацији и реализацији неких од преходно дефинисаних програмских активности у поменутом документу. Поред тога, Институт је наставио и са учешћем у реализацији дефинисаних активности у раду Академијског одбора за село САНУ.

На пољу сарадње са Институтотом Михајло Пупин – Центар за роботiku, Институт је наставио са реализацијом научноистраживачких активности у области примене паметних технологија и обновљивих извора енергије у области пољопривреде и руралног развоја.

Поред тога, примарно кроз реализацију три пројекта Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Србије, Институт је био у прилици да изврши трансфер знања на задате теме из области пољопривреде ка запосленима у саветодавном систему Србије и пољопривредним газдинствима на националном нивоу.

У светлу чињенице да је Институт био прва грантована научна институција ван система високог образовања у Србији на реализацији трогодишњег Ерасмус + пројекта – AgroEcoInn (2019-2022.), и током 2023. године, истраживачи ИЕП су аплицирали на пројекте финансиране из овог програмског оквира.

Истраживачи Института су учествовали у редовном раду Заједнице института Србије (ЗИС), као и на реализацији претходно усвојеног Програма развоја института из области друштвених наука за период 2022-2024. година (програм установљен и одобрен од ЗИС). Такође, истраживачи Института су узели учешће у неколико ТВ и новинских прилога, као и реализацији неколико обука.

Институт је током децембра 2023. године успео да организује дводевну међународну научну конференцију (ове године у форми хибридне конференције уз онлајн и директно учешће партиципаната), под називом: Sustainable Agriculture and Rural Development – IV edition. Поменути догађај је окупио више од 120 учесника током оба радна дана конференције. Конференцију је карактерисало учешће аутора из 19 светских држава и пријава/презентација 77 сажетака научних радова (публиковани Зборник сажетака је окупио преко 40% радова који су укључили иностране ауторе), који ће се публиковати почетком 2024. године у адекватно приређеном Зборнику радова.

Препознавши научне конференције као одличну прилику за учвршћивање и развој постојеће научне сарадње, дисеминацију научноистраживачких резултата и достигнућа, те размену искустава, Институт је био коорганизатор неколико научних скупова у земљи и иностранству, односно истраживачи ИЕП су активно учествовали на више научних конференција: 1) VI International Scientific Conference „Village and Agriculture“, септембар 2023, Универзитет „Бијељина“, Бијељина, БиХ; 2) XI International scientific-practical conference: Innovative aspects of the development service and tourism, април 2023, SSAU Stavropol, Russia; 3) IV International Scientific Conference „Sustainable Agriculture and Rural Development“, децембар 2023, ИЕП, Београд, Србија; 4) International Conference „Competitiveness of Agro-food and Environmental Economy (CAFEE 2023)“, November 2023, ASE, FEAM, Bucharest, Romania; 5) International Conference "Multidimensional Tendencies in Sustainable Development (TENDEV 2023)", October 2023, Romanian Academy – Timisoara branch, Timisoara, Romania; 6) International conference „Economie agrară și dezvoltare rurală – Tendințe și provocări“, November 2023, ICEADR, Bucharest, Romania; 7) XVII International Conference on Business Excellence – ICBE 2023, March 2023, ASE, FABIZ, Bucharest, Romania; 8) II International Scientific Conference "Challenges of Digitalization in the Business World", November 2023, АЛФА БК Универзитет, Београд, Србија; 9) Scientific Symposium with International Participation „Agribusiness, Food and Rural Areas - Perspectives and Challenges of Agenda 4.0.“, September 2023, Faculty of Agriculture, Belgrade, Serbia; 10) XIV International Scientific Agricultural Symposium “Agrosym 2023”, Jahorina, October 2023, Faculty of Agriculture, East Sarajevo, БиХ; 11) Scientific conference „Challenges and insurance market’s responses to the economic crisis“, University of Belgrade, Faculty of economics and business, Belgrade, Serbia; 12) Интернационална научна конференција „Development of Management Philosophy, Marketing and Cultural Diversity in Central and Southeast Europe“, May 2023, European Academy of Science, Vienna, Austria; 13) VI International Research Conference „Eurasian Integration: Trends and Challenges“, March 2023., Siberian Institute of Business and Information Technologies, Omsk, Russia; 14) Национални научни скуп са међународним учешћем „Биотехнологија и савремени приступ гајењу и оплемењивању биља“, Новембар 2023, Институт за повртарство, Смедеревска Паланка, Србија; 15) XV International conference "Environmental and Energy Economics: Climate Change Mitigation and Adaptation, Green Transition, Circular Economy", October 2023, IES, Belgrade, Serbia; 16) International Scientific Conference „Contemporary Tourism - Trends & Challenges“, April 2023, Warsaw, Poland; 17) III International Conference „Challenges and Opportunities for Rural Development – CORD 2023, November 2023, Warsaw University of Life Sciences, Poland; 18) VI International Scientific Conference on Water, June 2023, Szarvas, Hungary; 19) VI International Symposium on Agricultural Engineering - ISAE 2023, October 2023, Faculty of Agriculture, Belgrade, Serbia; 20) Научни скуп „Улога и значај сточарства у развоју аграра, очувању села и обезбеђењу становништва хранивима анималног порекла“, САНУ, Београд, Србија; и друге.

Истакли би да је ИЕП иницирао реализацију научне конференције International Conference "Multidimensional Tendencies in Sustainable Development (TENDEV 2023)", October 2023, Romanian Academy – Timisoara branch, Timisoara, Romania, конференције која је по први пут окупила представнике Академије наука Србије, Румуније и Мађарске.

Дисеминација, промоција и популаризација резултата истраживања ИЕП вршена је и кроз учешће истраживача у домаћим електронским и ТВ медијима, или округлим столовима окренутим темама из агроекономије и руралног развоја.

У функцији развоја научне инфраструктуре и боље видљивости остварених научних резултата ИЕП, Институт је и током 2023. године, уз свесрдну подршку колега са Института економских наука (ИЕН) из Београда, наставио са активностима на развоју дигиталног репозиторијума научних радова истраживача ИЕП (<http://repository.iep.bg.ac.rs/>). Такође, ИЕП и истраживачи ИЕП су бољу видљивост свог пословања и својих истраживања остварили и кроз континуирано присуство на научном порталу Министарства науке, технолошког развоја и иновација Републике Србије „Е-наука“.

Поред свега, препознатљивост научних активности Института је присутна и кроз наставак активности на уређивању научног часописа *Western Balkan Journal of Agricultural Economics and Rural Development* (ISSN 2683-4693) у својству јединог издавача (часопис је тренутно категорисан као М52), односно пет научна часописа (Економика пољопривреде - ISSN 0352-3462; Економика - YU ISSN 0350-137X; *Economics of Sustainable Development* - ISSN 2560-421X; Транзиција - ISSN 1512-5785; и *International Journal of Economic Practice and Policy* - ISSN 2812-7315) у својству суиздавача.

9. ПОСЛОВНО-ТЕХНИЧКА САРАДЊА

Током 2023. године, ИЕП је унапредио своју пословно-техничку сарадњу потписивањем пет уговора о сарадњи са институцијама из сфере науке и привреде:

- **Уговор о пословно-техничкој сарадњи између Института за економику пољопривреде у Београду и Института за ратарство и повртарство – Института од националног значаја за Републику Србију из Новог Сада** (Уговор број 154, од 05.05.2023. године. Предмет овог уговора је међусобна пословно-техничка и научно-истраживачка сарадња, те заједничко деловање и улагање материјалних и нематеријалних средстава уговорних страна у циљу остварења научне продукције, те пословне и финансијске користи за обе стране из заједничких научних и пословних подухвата.
- **Уговор о пословно-техничкој сарадњи између Института за економику пољопривреде у Београду и Задружног савеза Војводине из Новог Сада** (Уговор број 213, од 16.06.2023. године. Предмет овог уговора је међусобна пословно-техничка сарадња, те заједничко деловање и улагање материјалних и нематеријалних средстава уговорних страна у циљу остварења пословне и финансијске користи за обе стране из заједничких пословних подухвата.
- **Уговор о пословно-техничкој сарадњи између Института за економику пољопривреде у Београду и Академије инжењерских наука из Београда** (Уговор број 330, од 26.09.2023. године. Предмет овог уговора је међусобна пословно-техничка и научно-истраживачка сарадња, те заједничко деловање и улагање материјалних и нематеријалних средстава уговорних страна у циљу остварења

научне продукције, те пословне и финансијске користи за обе стране из заједничких научних и пословних подухвата.

- **Уговор о пословно-техничкој сарадњи између Института за економику пољопривреде у Београду и Румунске академије наука – огранак у Темишвару** (Уговор број 493, од 15.12.2023. године. Предмет овог уговора је међусобна пословно-техничка и научно-истраживачка сарадња, те заједничко деловање и улагање материјалних и нематеријалних средстава уговорних страна у циљу остварења научне продукције, те пословне и финансијске користи за обе стране из заједничких научних и пословних подухвата.
- **Уговор о пословно-техничкој сарадњи између Института за економику пољопривреде у Београду и Високе школе за пословну економију и предузетништво из Београда** (Уговор број 541, од 29.12.2023. године. Предмет овог уговора је међусобна пословно-техничка и научно-истраживачка сарадња, те заједничко деловање и улагање материјалних и нематеријалних средстава уговорних страна у циљу остварења научне продукције, те пословне и финансијске користи за обе стране из заједничких научних и пословних подухвата. Такође, поменути Уговор као основа везује и подугворе везане за заједничко издавање научног часописа *International review Belgrade* (Уговор број 542, од 29.12.2023. године) и научног часописа *Трендови у пословању* (Уговор број 543, од 29.12.2023. године).

10. ОСНОВНЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ НАУЧНЕ ПРОДУКЦИЈЕ ИЕП У 2023. ГОДИНИ

Успешно је реализована 4 (четврта) година Уговора о реализацији и финансирању НИО у 2023. години, односно научноистраживачког рада Института у 2023. години (издате монографије, објављени научни и стручни радови, одржане презентације о оствареним резултатима, итд.). Уговорне стране: Министарство науке, технолошког развоја и иновација и Институт за економику пољопривреде у Београду.

Сходно оствареној научној продукцији (публикованим научним референцама и започетим односно реализованим пројектима), 2023. година се може оценити успешном за ИЕП. Реализована научна продукција је квантитативно задовољила претходно постављени план рада за 2023. годину, док се квалитативно сагледани, резултати показали одређена одступања у оба смера у односу на планиране/реализоване категоријама научних резултата. Приметна је одлична дисперзија реализованих категорија научних радова, која приказује изузеће селективности током рада истраживачи, односно уважавање већине дефинисаних сегмената научног рада (Табела 4.).

Ближи увид у остварене наспрам планираних научних референци истраживача ИЕП за 2023. годину дати су наредном Табелом (Табела 3.), односно дат је приказ остварених резултата истраживача уз поређење са претходно планираним резултатима за 2023. годину (приказ публикованих (категорисаних) референци истраживача ИЕП у својству првог аутора или коаутора). У посматраној години објављене су 92 научне референце, односно за скоро 15% више од планираног броја референци за 2023. годину. У укупној суми референци, преко 55% су радови објављени у научним часописима, од којих је 56% објављено у часописима

из категорије М20. У односу на план, највећа позитивна одступања су присутна у категорији резултата М22. Са друге стране, уочен је мањак испуњења планираних резултата у категорији М24, који се може тумачити јачањем усмерења истраживача са посматране на часописе категорисане као М22, што се квалитативно може ценити као добар помак. Треба напоменути и да су истраживачи током 2023. године остварили укупно 262 цитата (према цитатној бази Scopus), односно остварено је у просеку преко 10 цитата по активном истраживачу сходно поменутој бази.

Табела 3. Број објављених научних резултата ИЕП у 2023. години по категоријама научних резултата

Категорија резултата ¹	Планирано за 2023.	Реализовано у 2023.
М 14	3	6
М 21	-	2
М 22	2	5
М 23	6	19
М 24	10	2
М 31	2	2
М 33	20	23
М 34	7	-
М 36	1	-
М 42	1	3
М 45	5	3
М 49	1	-
М 51	9	9
М 52	4	8
М 53	3	5
М 63	3	3
М 70	2	2
М 123	2	-
Укупно реализовано	81	92

¹ Категорије резултата навести сходно Правилнику о поступку, начину вредновања и квантитативном исказивању научноистраживачких резултата истраживача, Сл. гласник РС, бр. 24/2016, 21/2017 и 38/2017, и Правилнику о стицању истраживачких и научних звања, Сл. гласник РС, бр. 159/2020.

У Београду, 15.03.2024. године

Директор Института за економику пољопривреде (ИЕП)

Проф. др Јонел Субић